

Datum 2024-06-12
Dnr 0764/24

Betänkandet Skolor mot brott

(U2024/00726)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, tillstyrker betänkandets förslag utifrån den utgångspunkten, men har vissa farhågor avseende huvudmännens ansvarstagande och tillräckliga resurser för genomförandet. Utredningen själv pekar på att Skolinspektionen återkommande har påvisat brister i huvudmännens sätt att bedriva skoluppgiften och att de inte lever upp till de författningsmässiga krav som ställs på dem (3.7.2). MUCF befarar att vissa huvudmän kan se en större kortsiktig vinst i att slå vakt om skolans goda rykte genom att inte uppmärksamma de eventuella problem med brottslighet som skolan har, istället för att tackla problemen i enlighet med utredningens förslag.

MUCF ser dock att utredningens förslag är viktiga och vill understryka vikten av att alla barn och ungdomar har en trygg och säker skolmiljö, och att skolans personal ska ha både rätt kompetens och rätta befogenheter att motverka brott och att öka säkerheten i skolan. Därför ser MUCF framförallt följande förebyggande insatser som särskilt viktiga:

16.3 Skolan ska bedriva ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete

MUCF delar utredningens bedömning om vikten av att varje skola har kunskap om vilken typ av brottslighet som äger rum i skolan, för att kunna sätta in rätta förebyggande insatser. Den brottslighet som enligt utredningen ska kartläggas handlar om vanligen förekommande brott såsom våld, hot, sexuella trakasserier, skadegörelse och stöld, men även om narkotikabrott eller att skolmiljön används för rekrytering av unga till kriminella nätverk eller extremistiska rörelser. Det är viktigt att brott som äger rum inom skolan hanteras korrekt enligt gällande lag och anmäls till polisen när det finns skäl för det. Det är dock lika viktigt att skolan tillsätter preventiva åtgärder som riktas till elever i syfte att förebygga brottsligt beteende och ser över skolans miljö med syftet att minimera möjligheterna att begå brott.

16.3.6 Skolorna ska stödjas och lägesbilderna ska följas upp nationellt

Eftersom det brottsförebyggande arbetet är ett nytt ansvarsområde för skolan är det viktigt att de enskilda skolorna får rätt stöd för att komma igång med eller förstärka det redan pågående kunskapsbaserade brottsförebyggande arbetet. Det är därför välkommet att utredningen föreslår att det ska tas fram stödmaterial både till skolor som är brottsbelastade och till skolor där problemen i nuläget är mindre allvarliga.

Det är också positivt att Brottsförebyggande rådet, Brå, föreslås få i uppdrag att göra sammanställningar av skolornas lägesbilder, analysera resultatet samt redovisa sina slutsatser utifrån det.

16.5.1 Skolan ska se till att obehöriga inte ges fritt tillträde till verksamhetens område

MUCF vill påminna om vikten av att huvudmännen försäkrar att skolorna även i fortsättningen ger tillträde till civilsamhällets representanter om förslaget om att förhindra obehöriga går igenom. Det handlar om välbehövliga insatser med till exempel läxhjälp och extrastöd i klassrummen och på skolgårdarna, samt om möjligheter till samtal om politik och demokrati som företrädare för politiska partier erbjuder framför allt under valåren.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Senioranalytiker Tiina Ekman har varit föredragande.

Lena Nyberg
generaldirektör

Tiina Ekman
senioranalytiker